

„Edinost“
 rhaja enkrat na dan, razen nedelj in
 praznikov, ob 6. uri zvečer.
 Naročnina znaša:
 Za celo leto 24 kron
 za pol leta 12 „
 za četr leta 6 „
 za en mesec 2 kroni
 Naročnino je plačevati naprej. Na na-
 ročbe brez priložene naročnine se uprava
 ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo po-
 samezne številke po 6 stotink (3 nve);
 izven Trsta pa po 8 stotink (4 nve).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasiilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš
 se računajo po vrstah v petitu. Za več-
 kratno naročilo s primernim popustom
 Poslana osmrtnice in javne zahvale do-
 mači oglašit. se računajo po pogobi

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu.
 Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo.
 Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase spre-
 jema upravnštvo. Naročnino in oglase
 je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v
 ulici Carintia št. 12. Upravnštvo, in
 sprejemanje inseratov v ulici Molin
 piccolo št. 3, II. nadstr.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Tru.

Slavospevi Goluchowskemu in Resnica.

»Neue Freie Presse« poje grofu Goluchowskemu slavospeve in vije lovovence voditelju avstrijske vnanje politike okolo glave. Če je morda še kaj avstrijskih Slovanov, ki niso še prav na jasnem se svojo sodbo o pomenu vnanje politike grofa Goluchowskega za avstrijsko slovanstvo, če je morda kdo med nami, ki je v dvomu, da-li Čehi ne segajo predaleč se svojo opozicijo proti vnanji politiki monarhije: dejstvo, da »Neue Freie Presse« poje slavospeve tej politiki, jim mora odpreti oči. Jeden fakt, potrjen od skušenj vsakdanjega dneva, treba imeti pred očmi, ako hočemo prav umeti, kaj pomenja to: slavospevi v »Neue Fr. Presse«? Vedeti moram namreč, da ta list služi silni kliki plutokracije, kliki, ki že razpolaga z milijoni in milijoni, ki pa je vedno lačna novih milijonov, in ki ravno zato hoče upravo države in vodstvo nje politike na zunaj imeti v svojih rokah, da iz mozga in življenskih sil države more zadeshati svoji neugasni požrečnosti po — novih milijonih k velikemu kupu starih.

Z jedno besedo: »Neue Freie Presse« je glasilo plutokracije, ki ne služi nikomur zastoj, ki ne daje ničesar nikomur, najmanj pa državi, ako se jej ne vrača s tisočermi obresti! Kadar ta klika hvali, hvali vsikdar le radi sebe.

Tak list poje slavospeve politiki grofa Goluchowskega! Slovani bi morali biti slepi na obe očesi, bi morali biti nerodni začetniki v politiki, ki nimajo nobenega zmisla za najprimitivnejše pogoje svojemu življenju, ako ne bi bili takoj na jasnem, da nemška plutokracija — tista nemška plutokracija, ki je najstrupeneja sovražnica avstrijskemu slovanstvu in ki bi hotela vse nenemške narodnosti kovati v okove suženjstva — hvali politiko grofa Goluchowskega le zato, ker je uverjena, da ta politika služi njenim namenom! Torej namenom smrtaonevarnim narodnemu obstanku Slovanov.

In ti nameni, katerim sledi »Neue Fr. Presse« in nje krmitelji v sedanjem konkretnem slučaju, se kaj plastično dvigajo iz uvodnega članka že večkrat imenovanega lista od minolega torka. Kdo ne umeje tega, ko se nemško-liberalni člankar vpenja v donebesne himne politiki grofa Goluchowskega, a se

PODLISTEK

Pri stari cerkvi.

Hrvatski spisal Ksaver Šandor Gjalski.
 Na slovenski preložil M. C.—č.

Salamon je ostal kakor ubit. Ljubezem do hčere mu je branila, da bi se udareu usode postavljaj po robu in da bi preprečil hčerkino namero, ali vendar — vsa duša se mu je tresla ob misli, da njegova kri, njegov otrok, njegovo bodoče življenje zapušča hram Mojzesov in odhaja tja, od koder že dva tisoč let mnogo zla, razne nadloge in stovrstnih muk prihajajo in padajo na pravovernike Mojzesove in na kri Abrahamovo in Davidovo. Teško — težko bo pravovernemu pobožnemu Židu, ali težko bo tudi zapuščenemu, osamljenemu očetu.

V prvih trenutkih največje potrtosti je mislil na to, da pojde za njo. Mislil je, da je brzkone odšla v isti samostan, kjer je bila v šoli. Že je v vasi naročil voz, no, potem vendar ni šel; ostal je doma. Nadvladala je ljubezem do otroka in potreba, da se ne postavi proti njeni želji. Ali zato si je vendar trgal lase, žaloval, tožil: včasih mu je bila

hkratu zopet pogreza v blatne nižave denuncijantstva nasproti narodu češkemu?!

Češki delegatje da so sipali strup okolo sebe; nesramno da so pozivali Rusijo, naj ne zaupa Avstriji; podobni da so bili požigalec, ki trosijo iskre okolo objektov, ki se lahko vnamajo. Govorili da so same nesramne izmišljotine, nabrane legende, a vse v nepatrijotični brezvestnosti in z namenom zavratnega hujskanja! To da je rovanje notranjih sovražnikov monarhije!

In kako se vam potem kaže v teatrališki pozi, hinavski zavijaje svoje oči: in taka stranka je bila ljubljenska avstrijske vlade!

Kakor rečeno: s tem hreščanjem nizke, obrekovalne, denuncijantske duše so spojeni slavospevi grofu Goluchowskemu: kako je poteptal nevarne iskre, kako je osramotil te nevarne sovražnike monarhije, in kako mu je iz srea hvaležen sleherni pošteni Avstrijec!

Namen tem slavospevom in tem denuncijacijam je prozoren. Sovražnikom avstrijskega slovanstva — in mej temi je nemško-liberalna plutokracija najstrupeneja — ni neznano, kaj so Čehi za avstrijske Slovane in kaj bi bili le ti brez Čehov. Zato so jim načrti jako jednostavni: Čehi treba osamiti, upliv Čehov treba zlomiti! Ta namen se kaže še posebej v vsikliku, da so Čehi jedini na poti notranjemu miru v Avstriji! Čehi — jedini! Tako intenzivna je torej v njih zavest o pomembnosti Čehov kakor faktorja v življenju države in v sedanjih narodnostnih bojih in tako živa je v njih želja, da bi strli tega činitelja, da potajujejo celo svoje sovražstvo do Jugoslovanov in Malorusov!

Slavospevi grofu Goluchowskemu ne prihajajo torej iz prepričanja, da je politika gospoda grofa blagonosna za državo, ne iz navdušenja za blagodejni mir, ki ima baje v tej politiki prvi svoj steber, ampak le od tod, ker je gospod grof zašel v nasprotje s Čehi, ker vidijo, da je to nasprotje na strani grofa zadobilo uprav odurne oblike, in ker se nadejajo, da voditelj vnanje politike se svojim uplivom dovrši, česar oni sami ne morejo izvršiti, da jim pomore do izpolnjenja najprišrenejše želje: da osami Čehi in tako spravi s pota najnevarnejšo zapreko politiki prožrečnosti nemško-liberalne plutokracije, politiki sovražstva do vseh Slovanov! Hinc illae lacerumae! To je resnica v nemških slavospevih politiki grofa Goluchowskega.

Kdor poje slavospeve politiki grofa

celo kletev v ustih, a z bolestjo je premišljal in se bal, da-li mu ljubljeno dete vstane od mrtvih, ko zatrobi božja trobenta in bodo arhangelji in angelji vodili ustale pred božje lice?

Od tega dne se Salamon ni več mučil s svojimi opravili, kakor je pred trpel in se mučil, dokler je imel dete pri sebi. Brigal se je le toliko, da je mogel plačevati zakupnino. Tako so prošla tri leta.

Nekega večera sem šel gori k cerkvi. Šel sem tja gori le v želji, da se nagledam divnega in mišlega zagorskega kraja. Tu sem našel Salamona. Ni gledal doli v dišne doline in ravni, niti se ni zagledal v zelene, z šumo, trto in žitom obrasle bregove, še manj pa se mu je zglobljalo oko v pogledih na daljno plavo dolino. On je marveč upiral oči v na pol zaprta vrata cerkvice. Vsaka mislica, vsaka žilica, vsaka črtica v licu, vse — vse je bilo nekako nategnjeno in napeto, vse je izražalo skrajno razburjenost, popolno zavzetje od jedne misli; ves se mi je zdel, kakor da nekaj pričakuje.

Začujen sem ga vprašal, kaj da dela tu in kaj da mu je, da me brzkone ne pozna in ne vidi?

Goluchowskega, ta mora seveda slaviti tudi blaženo Italijo! Zato je mož v »Neue Freie Presse« hud, jako hud, ker Čehi nočejo prav verjeti ni tega, da je Italija v takem položnju, da bo v resnih časih res mogla vršiti svojo dolžnost kakor člen trozveze, ni tega, da bo imela voljo to!

Mož bi imel prav, ako bi bila le v nemško-liberalnih slavospevih in v detto denuncijacijah izražena vsa resnica. Ali zopet govore fakta, vidna vsemu svetu, da ni. Vsemu svetu je znano, da so gospodarski odnošaji Italije v vseobči krizi že vsled gospodarskega zistema, ki ga imajo tam doli, da je dežela izmzgana, davčna moč izčrpljena in da Italija le se skrajnimi napori nosi bremena, ki jih jej nalaga trozveza. A kako dolgo bo še trajalo to? Po vsej deželi vlada skrajna nezadovoljnost, v narodu prevladuje črni pesimizem! Kako naj zadošča velikim dolžnostim država, katere prebivalci zapirajo celo ljudske šole, ker jih ne morejo več vzdrževati?! Petičije za zapiranje šol — te so živ komentar k slavospevom na adresu Italije. A nižje še, nego je sposobnost Italije za vršenje velikih dolžnosti do trozveze, je volja naroda italijanskega za vršenje teh dolžnosti! Gospodje okolo zelenih miz imajo seveda svoje načrte, narodi pa imajo svoja čutstva!

In kakova da so čutstva naroda italijanskega zlasti nasproti naši monarhiji, to je notoriška stvar, ki ostaja, ako si tudi vsi diplomatje zatiskajo oči pred njo. Sicer pa je jasno, da se je »Neue Freie Presse« zopet iz istega namena tako zavzela za Italijo in jo vzela v svojo obrambo pred — resnico, ki so jo govorili Čehi. Kaj družega je hotela reči — mené, da bi v naših zaveznikih res moglo navstati nezaupanje do nas, ako bodo Čehi imeli upliva na stvari —, nego ponoviti svojo zahtevo: Čehi treba osamiti, upliv Čehov treba zlomiti!!!

To je za sedaj začetek in konec želja nemško-liberalne plutokracije, ki svojo velikansko moč zajemlje le iz svojih blaganj, ki pa ima daleč za seboj one čase, ko je imela še attribute stranke! In državniki avstrijski da bodo res hoteli slušati nasvete lista, ki na Dunaju opravlja svoj »verruhtes Handwerk« — besede nekega poljkega aristokrata — in nadaljevati z odrievanjem živih in čilih narodnih organizmov in opiranjem na klike, ki nimajo nikogar več za sabo, kakor pričajo volitve na Dunaju.

Priobčil mi je, govore tiho in hitro, da sti prišli k župniku dve nuni, ki nabirati milodare za bolnišnico v Bosni in za ljudsko šolo.

— Morda kaj izvem o Sofiji. Sedaj sti v cerkvi. Videl sem ja od doli s svojega dvorišča, kako sti krenuli notri. In hitel sem gori. Veste — roditeljsko sree se vendar ne da premagovati —, oče je oče, tako tudi jaz — in bodisi, da me je razžalila in užalostila — izneverila se onemu, kar bi jej moralo biti najsveteje in največje, mi naredila sramoto, ali — jaz vem — ona je vendar moje dete — dobro moje dete. Slednjič, kaj moremo vedeti mi, ki smo ustvarjeni od prahu!

Sprovel sem ga seboj v cerkev. Ker je bila že pregloboka polutema in mrak, se ni nič več razločevalo prav. Komaj da si razločeval šepet neke molitve. Kmalu za tem so zadonele orglje se svojim drobnim, a vendar še vedno ugodnim glasom starih vaških orgelj. A trenotek na to se je po cerkvi razlegal krasen ženski glas. Neizreco prijetno in lepo je deloval na-te ta glas, pevajoči psalm: Dixit dominus, domino meo! . . .

Že v prvi hip, začuvši ta glas, sem se stresel — kakor da so se v meni probudili —

Resnica je jedna, je velika, je močna, ona bo hodila neizprosno dalje svojo pot, ne mené se za one, ki jej nočejo gledati v obraz; ali gorjé, ako bodo avstrijski državniki to resnico, to hčer božjo, iskali v slavospevih in denuncijacijah nemško-liberalne plutokracije!

Politični pregled.

TRST, 31. maja 1900.

K položaju. Ker se je ponesrečil tudi zadnji vladni poskus v dosego kakega izhoda iz zagate, v kateri se nahaja ministerstvo Körberjevo, jele so se raznašati govornice o parcialni ministerski krizi. Zlasti se govori, da jeden krščanskih socijalistov vstopi v ministerstvo, kar bi značilo, da so dunajski antisemitje očitno prestopili v vladni tabor. No, v svoji sliki o položaju, došli jej iz Budimpešte, zatrja »Neue Freie Presse«, da za sedaj ni niti govora o kaki krizi.

«Neue Freie Presse» pa je zaupnica Körberjeva in že zato vznbuja to zgovorno oporekanje slutajo, da utegne vendar nekaj biti na teh govornicah. Zaupnica Körberjeva zatrja, da treba in da se stori poskus za združenje strank od desne in leve v zadušenje češke obstrukcije, kar da se utegne tudi posrečiti, ker so Poljaki odločno proti razpuščenju zbornice.

Pogovor med Njegovim Veličanstvom in delegatom drom. Pacákom. Včeraj je bil v Budimpešti prvi obed na dvoru delegatom v čast. Na običajnem cerclu je cesar govoril z mnogimi delegati. Najvažnejše besede so padle v pogovoru s češkim delegatom Pacákom. Ta pogovor se je glasil:

Cesar: Iz Budimpešte pojedete naravnost v Prago? Pacák: Da, Veličanstvo! Cesar: Časi so težki. Pacák: Da, Veličanstvo, težki časi so to, vsi mi čutimo, da se nahajamo v središču političnega življenja; a ni naša krivda, da je situacija kritična. Mi smo storili vse možno, da bi olajšali povratek boljših odnošajev in vladi Vašega Veličanstva smo povedali način, kako bi se mogli rešiti iz sedanjega zadrega. Prosil bi Vaše Veličanstvo, da si od vlade daste predložiti naše nasvete in naše predloge; Vaše Veličanstvo bi se hitro prepričalo, da naše pravične zahteve nočejo ni najmanjše dotakniti se pravie družih narodnosti. Ponavljam svojo prošnjo, da bi si Vaše Veličanstvo dalo predložiti naše predloge in da uslišite naše želje. Tudi mi

davni — davni spomini. A pevanje je postajalo močnejše in močnejše. Zvoki so skoro žarili od toplote in moči čutenja in prepričanja. Čuti je bilo v tem valovenju glasov, s koliko vernostjo, s kako udanostjo ta človeška duša peva slavo božjo, kako se vsa posveča tej veliki službi — človek je moral z valovenjem teh glasov kloniti pred veličanstvom onega, kar je z večnim pečatom zakrito našemu spoznanju.

Salamon kakor da je okamenel ves ta čas. Tudi pred njegovo dušo kakor da se je nekaj svitalo. V tem se je udaril z dlanjo ob čelo in kakor malo dete je poskočil in hitel na kor.

Iznenadjena pevka je prenehala v pevanju — in tedaj — tedaj se je razlegal po cerkvi silen vsklik — radosten vsklik. Bila je Sofija — sedaj častna sestra Terezija.

Tudi jaz sem hitel gori. No, čemu naj bi nadaljeval? V dragem posvečenem prostoru sta se našla zopet oče in hčerka. Dolg objem rodne krvi ju je zjedini zopet. Tihi, na pol temni večer stare siromašne cerkvice je ublažil bedo starega Žida, žaljenega v svoji veri. Njegova molitev, poslana k Neizrečnemu, čegar ime se niti ne izgovarja, se je lepo strinjala z njenimi besedami, s katerimi je klicala božjega mučenika z Golgote

hočemo mir z Nemei, ali zahtevamo, da se nam vrnejo naše pravice.

Cesar je grajal vedenje čeških delegatov proti ministru za vnanje stvari. Pacák je rekel: Lagal bi, ako bi rekel, da ne gojimo nikake animoznosti proti njemu, ali on je izrekel na naš račun trditev v tonu, povsem nenavadnem, ki nas je moral razburiti. V ostalem pa ga ni naroda, kateremu bi se bila zgodila večja krivica, nego se je našemu.

Ob teh besedah je cesar zamahnil z roko v znamenje, da oporeka temu. Pacák: Ob vsem spoštovanju, ki sem je dolžan kroni, sem prisiljen ponoviti, kar sem rekel. Cesar: Saj so zbornici predloženi jezikovni načrti. Pacák: Teh zakonov mi ne moremo sprejeti; in ako bi se isti uveljavili na podlagi § 14, bi navstala tako huda agitacija, kakoršnje še ni bilo nikoli. Vaše Veličanstvo blagovoli prepričati, da si ti zakoni ne uveljavijo na podlagi § 14.

Na to ni cesar odgovoril nič določnega. Pacák je prosil vladarja še enkrat, da bodo Čehom vrnjene njih pravice.

Iz avstrijske delegacije. Avstrijska delegacija je imela danes plenarno sejo. Med vlogami so poslanice (nunciji) ogerske delegacije o rednem proračunu za vojsko, o kreditu za Bosno in Hercegovino, o proračunu vojne mornarice, o sklepnem računu ter o proračunu ministerstva za vnanje stvari. O prvi točki dnevnega reda, t. j. o sklepnem računu za leto 1899, je govoril poročevalec pl. Czeditik ter dokazoval na podlagi dotičnega poročila in številk, da se skupna vlada zaveda svoje dolžnosti ter se skuša strogo držati programa. Prosil je, da se sklepni račun odobri; to se je zgodilo brez debate.

O kreditu za Bosno in Hercegovino je poročal del. Venečaj z ter prosil, da se na podlagi njegovega poročila preide v debato. Del. Bulat je opozoril na težkoče, ki se delajo proti gradnji železnice Bogojna-Spljiti. Del. Slama je stavil več vprašanj skupnemu finančnemu ministru pl. Kallay, ki je odgovoril na ista. Potem je bil proračun za Bosno in Hercegovino sprejet, istotako proračun skupnega najvišjega računšiča in državnega finančnega ministerstva. — Po poročilu del. Weigela so bili sprejeti predlogi peticijskega odseka. — Vojni minister je še odgovoril na interpelacije del. Gessmanna in Wachnianyna. Potem so zaključili sejo.

Iz Ogerske delegacije. Ogerska delegacija je imela večer ob 10. uri predpoludne plenarno sejo. Po odobrenju zapisnika minole seje so sprejeli v zadnji seji odobrene sklepe v tretjem čitanju. Predsednik je priobčil, da se je sestavil odsek sedmorice ter izvolil predsednikom del. grofa Julija Szaparyja in poročevalec del. Avrelija Münnieha. Potem so zaključili sejo.

Pravda proti Taušanoviću. Iz Belegrada javljajo, da je kasaejsko sodišče ukazalo prizivnemu sodišču, da v pravdi proti Taušanoviću izreče novo razsodbo. Kasaejsko sodišče je menjenja, da je Taušanović kriv goljufije, ker je uporabil ponarejene delnice »Beogradske zadruge«. Kdo da jih je ponaredil, to da ni toliko važno, kakor okolnost, da je obtoženec kakor ravnatelj imenovane zadruge hotel denarne zavode, pri katerih je zastavil delnice, vedoma premotiti in oškoditi.

in prosila njegove ljubezni za vse, katere je ustvarila božja volja. Ravno zato morda je — spomnivša se svojih molitev iz židovskega detinstva in v starem velikem nagonu pobožnosti židovske — začela sedaj te molitve izgovarjati skupno z očetom in ni pazila na sestro si tovarišico, ki ju je gledala začudenju.

Ves večer je oče ostal s hčerjo in njeno tovarišico. Vsi smo morali doli k njemu v njegovo stanovanje. Drugi dan je sestra Terezija dolžnost klicala dalje, a ona je odhajala radostna, noseča seboj očetovo odpuščenje.

Salamon ni več dolgo živel. In kakor da je čutil, da so mu dnevi šteti. Samo jedno je še želel in tudi ta želja se mu je spočnila. Sedaj je vedel, kje je hči. Izvedel je za bolnišnico, v kateri vrši službo usmiljenke. Šel je tja — in v rokah hčere je izdahnul, miren, da mu ona zapre oči in da bo ona skrbel, da bodo izvršeni obredi in zakoni očetov. In sestra Terezija je izpolnila to željo.

(Zvršetak.)

Glasom najnovejših vesti je prizivno sodišče že večer izreкло novo razsodbo ter je Taušanović obsojen zaradi goljufije s ponarejenih delnic v 3 leta ječe. Vsega bo imel torej Taušanović, za razžaljenje »veličanstva« in za ta najnovejši »zločin«, prestati še kazni 8 let in 7 mesecev, torej dve leti manj, nego glasom zadnje razsodbe. Sicer pa je to povsem irelevantno: ali 10, ali 8 let; Taušanović je moralno in fizično tako porušen, da ne pride več med žive ljudi kakor klasična priča o Milanovi — justici!

Tržaške vesti.

»Učite se ruščine!« Pišejo nam: V »Slovenskem Narodu« smo čitali v daljšem dopisu, priobčenem pod zgornjim naslovom, med drugim tudi te-le besede: »Z besnim kričanjem so pozdravile nemške stranke to iskreno željo Slovanov (za učenje ruskega jezika) in ji odločno prigovarjale, češ, ta ideja je le izrodek »panslavizma«, ki tira državo v pogubo!«

Ruski jezik med avstrijskimi Slovani pomenja za naše sovražnike in, žalibog, tudi za nekatere bolj na visoko zlezle »slovenske« možake toliko, kolikor »panslavizem«, ali, kakor si oni predstavljajo to, kolikor rovanje proti Avstriji — za Rusijo!!

Vsaj ga poznamo mi vsi ta namišljeni strah ter ga tudi cenimo po vrednosti!

Tu v Trstu smo že zdavnaj spoznali potrebo učenja ruščine, ali nesreča hoče, da nimamo v svoji sredi moža, ki bi bil zmožen v to, da bi prevzel poučevanje. Priznati pa moramo, da je tudi tu mnogo takih, ki ne morejo ali nočejo umeti, čemu da bi nam bilo znanje ruskega jezika!

Navdušenje, ki je vladalo pred 15 leti za ta nam nepotrebnim jezik, je sešasoma ponehalo, tako, da je danes le mladina in pa delavski stan, ki se javno potegujeta za to vprašanje! »Narodov« dopisnik trdi in mi se popolnoma strinjamo ž njim, da znanje ruščine ni samo slovenska, ampak tudi državna avstrijska potreba. To potrebo pa ne uvažujejo prvi Slovani, da-si bi bilo to le naravno, ako bi jo uvaževali, pač pa jo uvažujejo (nam na sramoto) prej slovanski nasprotniki — Nemci! V nas je še takih mož, ki se križajo v svetem strahu, ko jim govoriš o ruskem kakor jeziku, katerega bi moral umeti sleherni izobraženi Slovan, in to tem bolj, ko isto ruščino, kakor že rečeno, poučujejo že na nemških in francozkih šolah!!

Nekatere je strah že ob misli sami, kaka težava bo, predno pridemo Slovani do tega, da se bomo učili ruskemu jeziku! Drugi zopet trepetajo v misli, da znanje ruščine involvira tudi nekak ruski — irredentizem!

Poslednjega menenja se strogo drže tudi naša omlastva, kar je pa povsem krivo! Koliko dela je stalo laške prvake, predno so združili toliko narečij v en italijanski jezik?! Koliko je trebalo za unifikacijo nemških narečij v eden, v sedanji nemški jezik!! Vse to so dosegli oni le s skrajnim naporom, z velikim rodoljubjem, a v največjo oporo jim je bilo spoznanje, da je to neobhodno potrebno za obstanek naroda! Mi pa, ki smo po krivdi naših zatiraleev zaostali za najmanj pol stoletja in ki imamo za soboj vzgledov, kako treba delati, mi so takorekoč sami branimo kulturnega družjenja po spoznavanju prvega slovenskega jezika!!

Državne meje nimajo tu nikakega pomena, tu gre le za kulturno družjenje, kakoršnje je dovoljeno Nemcem in Lahom, in po katerem morajo in smejo stremiti tudi — Slovani! Ravno te dni se bije nekak boj za veljavo ali neveljavo slovenskega jezika in o njega sorodnosti z drugimi slovanskimi jeziki. Čim se bo naša inteligenca pridno učila ruščine, uverjen sem, da odpadejo vse take neplodne polemike naših učenjakov.

Mi zavidamo naše brate v Ljubljani in v Idriji, da so nas prekosili v učenju ruskega jezika, a se žnjimi vred veselimo na začetku v priučevanju prvemu slovanskemu jeziku.

Dokler nimamo sposobne osebe med sabo, naj se vsaki probujeni Slovenec, ako je še ne zna, učiti cirilice in po možnosti, čitanja ruščine, kar, po našem menenju, izdatno pripomore k hitrejšemu priučanju — kadar nastopimo!

Red za deljenje sv. birme. Prevzvišeni vladika mons. Šterk bo letos delil sv. birmo potem-le sporedu:

1. Dne 3. in 4. junija, na binkoštao negeljo in v ponedeljek, po svečani službi

božji ob 10. uri predpoludne, v katedrali pri sv. Justu;

2. v torek dne 5. junija pri sv. Antonu novem po sv. maši ob 10. uri in pol predpoludne;

3. v četrtek dne 7. junija v cerkvi D. M. Pomočnice po službi božji ob 10. uri in pol predp.;

4. v nedeljo dne 10. junija pri sv. Jakobu po sv. maši ob 9. uri in pol predpoludne;

5. v torek dne 12. junija pri Sv. Mariji veči (Maggiore) po sv. maši ob 10. uri in pol predpoludne;

6. v nedeljo dne 17. junija zopet pri sv. Jakobu po sv. maši ob 10. uri predp.

Mlad tat. 12-letni Pavel P. iz ulice S. Vito je ukrad nekemu gospodu, ko je prisv. Andreju igral »lawn-tennis« no včarko z 8 gl. gotovine. Denar je mladi tatič razdelil med svoje prijatelje ter se skrtil pod neki most v ladijedelnici S. Marco. Tukaj so ga našli ter aretirali. Sprva je tajil, potem pa priznal, da je — našel denar. Obsojen je bil v 12 ur zapora.

Sainomor. 42-letni Jurij Pregel, vratar v ulici Rossetti št. 7., se je večeraj popoldne zastupil s karbolno kislino. Poklicali so zdravnika z resilne postaje, ki mu je podelil prvo pomoč ter ga dal prenesti v bolnišnico, kjer je Pregel kmalu potem umrl. Pregel je zapustil dva otroka.

Lloydov parnik »Habsburg« je pripel večeraj ob uri predpoludne iz Aleksandrije z 178 potniki na krovu ter ostane do končane kontumacije v lazaretu pri sv. Jerneju.

Aretilali so večeraj 25-letno Heleno K. in 41-letno Filomeno T., dekl. brez službe, zaradi ponočnega pohajbovanja.

Drzni tatje so odnesli večeraj popoldne mesarju Henriku Švara, ko je zaspal v neki gostilnici v ulici Boschetto, 78 gl. gotovine. Sum leti na 22-letnega Virginija S. in na 24-letnega Budolfa K., mesarja brez službe, iz Trsta. Oba so aretirali večeraj.

Dražbe premičnin. V petek, dne 1. junija ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Giulia št. 47, oprema za krēmo; v ulici S. Giovanni štev. 8, peči; v ulici S. Zaccaria št. 2, pohištvo; v ulici Sanità št. 8, dragocenosti; v ulici S. Marija Maggiore št. 1 in v ulici delle Beecherie štev. 2, stolice, luči, lončena posoda ter noži in vilice.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 19.5, ob 2. uri popoldne 22.4 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 758.8 — Danes plima ob 10-14 predp. in ob 10-18 pop.; oseka ob 5.57 predp. in ob 4.24 popoldne.

Odsek pevcev pevs. društva »Kolo« vabi vse pevce in pevke naj se po možnosti udeleže malega izleta, ki ga podpisani prirede v Bazovico povodom veselice društva »Lipa«.

Zdravju na korist in bratom v veselje so taki izleti, zato se nadejamo mnogoštevilne udeležbe. Odhod iz društvenih prostorov točno ob 3. uri popoldne na binkoštni ponedeljek. Več pevcev.

Vesti iz ostale Primorske.

× Iz Pazina nam pišejo: Volitve v upravni svet naše mestne davčne občine so dovršene in izpale so veliko bolje nego smo se nadejali. V III. razredu, ki ima maso volilcev, smo zmagali z veliko večino, da-si so se tudi socialisti pridružili Italijanom. V II. in I. razredu sami nismo niti mislili na zmago.

Po davčni preosnovi je namreč večina volilcev prešla iz I. v drugi razred, kar je tako pomnožilo nasprotno glasove v tem razredu, da smo izgubili upanje do zmage. A glej: propali smo le za malenkost 17 glasov. Prvi razred pa je itak brez pomena za narodni značaj mesta, ker šteje le par volilcev. Lahko rečemo torej, da je tudi v mestni davčni občini velika večina glasovala z nami in to znači za nas lepo moralno zmago, kar čutijo tudi nasprotniki, sicer ne bi tako klaverno govorili o tej svoji zmagi — da Bog pomagaj! »Piccolo« meni pohlevno, da uprava mestne davčne občine ostane še v njih rokah.

× Napad z namenom umora. Iz Repentabra nam pišejo: Zločin zavratnega napada z namenom umora je izvršil dne 28. t. m. zjutraj ob 6. in pol uri poleg šolskega

poslopja na g. učitelja A. Fakina tukaj že znani Fr. Purič, pristojen v Vel. Repen, ki pa že tri leta biva v Trstu kakor delavec. To človeče je za časa svojega bivanja v Vel. Repnu vznemirjalo pogostoma vso vas s pretepanjem; pred leti je bil tudi v Braziliji, kjer pa se je kmalu naveličal ter se vrnil domov. Pa tudi doma ni imel miru, bil je v vednem prepiru z ženo in drugimi; slednjič je prodal vse svoje imetje ter se izselil v Trst, kjer bi se bil tudi lahko pošteno hranil s pridnim delom. Ali z ženo ni imel miru, tako, da mu je slednjič pobegnila. Sedaj je pa začel bruhati svojo jezo nad bivšega župana P. Beniča, ki je bil dal ženi službeno knjižico, in nad g. učitelja kakor občinskega tajnika. Pa tudi nad g. župnika Repentaborskega, češ, da je on nasvetoval ženi, naj zapusti moža. To je seveda drzna izmišljotina. Poleg teh pa je kahal jezo še prvi nekemu možu iz Vel. Repna. Večkrat že v teku enega leta je pretil pismeno in ustmeno, da mora spraviti enega ali drugega imenovanih; in že lani meseca julija je bil napal istega g. učitelja pred cerkvijo na Tabru; ker pa mu ni storil zalega, ni našlo oblastvo povoda, da bi postopalo proti njemu. Sedaj je pa izvršil zločin kakor pravi bandit. Napal je g. učitelja, ko je ta šel na Tabor k sv. maši, iz skritega kraja z morilnim orodjem, kakih 15 cm. dolgo limo (stilet), s katerim je ranil napadenega na dveh krajih, vendar ne smrtno nevarno, zato, ker se je g. učitelj toliko branil, da ga ni mogel smrtno raniti. Zločinec pa mu je tudi 2 do 3 kile težek kamen vrgel na pleča, in sam Bog je hotel, da ga ni zadel v glavo, sicer bi bil g. učitelj lahko obležal mrtev na mestu. G. učitelj se je slednjič rešil, zbežavši v bližnjo vas Col, zločinec pa je šel v Vel. Repen, kjer je kazal morilno orodje ter se bahal, da je g. učitelja dovro zadel, da pa hoče umoriti še onega moža iz Repna; vendar se je premislil ter jo mahnil po cesti proti Opčinam, bržkone, ker se je bal, da ga primejo. In res ga je kmalu na to dotekel orožnik, uklenil in odpeljal v Sežano. Lepov pa se je vedel tako oblastno in samozavestno, kakor da ni storil nič slabega, in poznalo se mu je, da mu ni prav nič žal zločina, vsled katerega je prišel čisto nedolžen človek v skrajno nevarnost za svoje dragoceno življenje. G. učitelj je namreč udovec in oče dveh nedoraslih otrok; lahko si torej mislimo, kolika bi bila nesreča za otroka, da jima ni previdnost božja rešila skrbnega očeta. —

Žalostno je, da celo tu, na sicer mirnem Krasu človek ni varen svojega življenja pred takimi skrajno propalimi ljudmi. Pa za sedaj je nevarnost prenehala, vprašanje je le: za koliko časa? Zakaj ta hudobnež bo gotovo po prestani kazni zopet prežal na izbrane si nedolžne žrtve, ako ne ukrene kompetentna oblast, kar je potrebno, da bo enkrat mir pred tem človekom. —

Drug zločin je pa izvršil dne 29. t. m. o poludne na cesti mej Opčino in Repentabrom blizu doline »Préji dol« neznan človek, ki je prihitel po cesti za samo idočo ženo iz Cola ter jej iz žepa vzel denarja približno 3 krone; drugega žalega jej ni storil. Potem pa se je skrtil mej grmovjem. Šli so ga iskat orožnik in nekoliko mož, pa ga niso našli.

Na licu ima baje rudečo liso, ki ga razodeva. Ljudem, ki hodijo po tej poti, treba biti torej pozorni; in posebno ženske naj ne hodijo same! Orožniki sicer vestno vrše svojo dolžnost, ali povsod ne morejo biti. Tim nevarnejša bo pa ta cesta, če se s časoma zaraste »gmajna« z borovci, ki so jih lani in letos nasadili prav tik ceste.

× Nov nadzornik na stroške dežele istrske. Hude, neznosne morajo že biti razmere na upraval. istrskih občin, ako se je celó deželni odbor — kakor poročajo laške novine — odločil imenovati posebnega uradnika, ki bo nadzoroval poslovanje in delovanje občinskih uradov. Ta skrb deželnega odbora za redno upravo na občinah pa se nam kaže v nekako čudni luči, ko čitamo, da je novim nadzornikom imenovan fanatičen nasprotnik naš, od katerega niti pričakovati ni, da bi svoj posel opravljal s primerno objektivnostjo. Pa ne da so to novo mesto zasnovali le v ta jedini namen, da je jedno mesto več za — laške kompetente.

× List za listom. V cerkvi sv. Marije zdravju pri Pulju so se za dobe 35 duhovnikov vsi obredi vršili v hrvatskem jeziku. Sedaj pa je župeupraviteljem imenovan neki Italijan, ki je spremenil vse, kar so spo-

štovači cela vrsta 35 prednikov. Tako pada list za listom, ker tako veleva laška politika izvestnih prevzvišenih. »Naša Sloga« vskljika: Mili Bog, zakaj nas tako kaznuješ?!

Vesti iz Kranjske.

* Slovesna otvoritev vodovoda v Polhovem gradu se je vršila dne 27. t. m. Naprava vodovoda je stala 10.000 goldinarjev.

* Častno svetinjo za 40letno zvesto službovanje je priznal deželni predsednik Ivanu Plevelu, pazniku Prašnikarjeve tovarne za cement v Mekinjah.

* Slovanski gost. V Ljubljani se mudi gospod profesor Nestor Memnonovič Pavlovskij iz Kazana. Prišel je v Ljubljano v znanstvene namene.

* Zadnji očividec cesarja Maksimilijana v Meksiki, je te dni umrl v Švici, star 71 let. Bil je to strežaj cesarjev, Adamo Aleco, ki je bil navzoč, ko so ustrelili njegovega gospoda.

* Nadvojvoda Leopold Salvator potrjuje te dni z večim spremstvom po Dolenjskem in sicer na konju. V ponedeljek je došel iz Zagreba preko Jaske, Vivodine in Drašič v Metliko, kjer je bil slovesno vsprejet. Vse mesto je bilo odličeno z cesarskimi zastavami in trobojnicami. Sredi je bil postavljen slavolok, kjer so se tudi zbrali razni zastopniki oblasti, da se poklonijo visokemu gostu. Metliški župan ga je pozdravil v imenu mesta v lepem slovenskem govoru na kar je nadvojvoda pripomnil, da je vse prav dobro umel in da se zahvaljuje za slovesni vsprejem. Nadvojvoda je stanoval v komendi nemškega viteškega reda. Zvečer je bila bakljada in vse mesto razsvetljeno. Drugi dan zjutraj ob sedmi uri je nadvojvoda odpotoval v Črnomelj.

* Tovariša cigana Helda sta, kakor smo že poročali v zaporu v Novem mestu. Kakor posnemljemo iz »Slovenca«, ju je zasledil g. Kocmur, solcitor pri dru. Krisperju v Ljubljani. Vzbuđila sta njegovo pozornost, ker ga je cigan pozdravil »Guten Tag, Euer Gnaden«. Kozavost cigana ga je takoj spomnila na tovariša cigana Helda in ker se je cigan na vprašanja zapletal v protislovja ter se rotil, da je prvokrat na Kranjskem, izročil je g. Kocmur sumljivi osebi orožniku Rozmanu, ki ju je takoj odpeljal. Ciganka je baje mlada, krasna ženska. Na aretovanju se je vrgla na tla, kar pa ji seveda ni nič pomagalo. Oba sta sedaj v Novem mestu in pričakujeta sodbe.

* Nova naprava. Kakor poročajo »Sl. Narod« iz Šiške pri Ljubljani, snuje ondi g. Kreyzer, rodom Bavarec, modern zdravstven zavod, kakoršnega še ni v deželi. Napraviti hoče elektriško kopel, solčno kopel in sploh vse, kar je združeno s takimi napravami.

Vesti iz Štajerske.

— Veliko zborovanje velikonemškega Schulvereina se bo o Binkoštih vršilo v velenemskem gradu. Da bo ta slavnost še bolj tevtvska, napravi o tej priliki v gradu tudi zveza nemških turnerjev prvo svoje »Gauturnen« in veselice v velikonemškem stilu. To bo dan Schönererjanev — blaženi Gradec!

— Zgodovinska veriga. V kadetni šoli v Mariboru se je postavil v spomin 50-letnega vladanja cesarja Frana Josipa I. kip le-tega. Sedaj dobi ta kip zgodovinsko važno ograjo. Okoli spomenika se bo pletla od stebra do stebra veriga, s katero je bila dne 30. julija 1866 v znamenit pomorski bitki pri Visu vsidrana ladja zmagovitega admirala Viljema pl. Tegethoffa. Ker je Tegethoff rojen Mariborčan, je vojna pomorska uprava znamenito verigo prepustila v gori imenovani namen. Veriga je iz litega železa, dolga okoli 23 metrov in imajo členki 6 in pol em. v premeru.

Vesti iz Koroške.

Ganljiva in vzvišena slavnost se je vršila dne 17. in 18. t. na Predelju. Obhajali so namreč spomin obletnice junške smrti stotnika Hermanna na Predelju, kateremu, kakor tudi njegovim tovarišem, je cesar iz hvaležnosti postavil na grobu spomenik, ki je bil na predvečer smrti junakov na Predelju, ki so padli dne 18. maja 1809, krasno odličn in razsvetljen.

Naslednji dan ob 10. uri dopoldne je daroval pred umetno vlitim levom vojaški kurat iz Ljubljane, Ivanetič, sveto mašo, kateri je prisostvovalo več višjih častnikov iz Trbiža in Celovec, ter prebivalci iz Raibla in s Primorja.

Razne vesti.

Vseučilišče v Carigradu hoče ustanoviti turški sultan. Vseučilišče bo razdeljeno v dve sekciji in se bo v njem, kakor določajo razglasila učile »znanosti in umetnosti, odgovarjajoče potrebam državne uprave«.

Menelikova prva in zadnja pipa. Abesinski cesar Menelik je uvoz tobaka v svojo deželo popolnoma prepovedal, seveda ne v posebnem veselje mnogih svojih podložnih, katerim je kadenje postalo — železna srajca. »Pall Mall Gazette« pa je sedaj priobčila prav zabavno utemeljenje za to strogo prepoved. Cesar Menelik je namreč, po tem poročilu, nekega dne opazoval neke Angleže, ki so se z veliko blaženostjo udajali užitku svojih kratkih pipic. Menelik je takoj sklenil poskusiti kajenje, da bi se po tobakovem dimu prestavil v tisto ugodno stanje in prijeto razpoloženje; izposodil si je pipo pri angleških obiskovalcih — ter kadil. A učinek tega poskusa, je izpadel tako nasprotno pričakovani ugodnosti, da je ubogi, na morški boleznj trpeči cesar razkačen zapovedal, da naj Angleže z njihovimi smrdječimi pipami zapode k vragu. Kasneje je baje priznal, da ga po tej skušnji vsaki najmanjši vonj tega groznega zelišča najziveje spominja strašnih in mukopolnih posledic njegove prve in zadnje pipe. Kadilec Abesinija torej nikakor ni — objubljen dežela.

Loterijske številke izžrebane dne 30. maja: Brno 32 19 7 18 14

Brzovjavna poročila.

Match v Pragi.

PRAGA 31. (K. B.) »Prager Abendblatt« zatrjuje, da nima navzočnost dijaškega »Akademisk Bold Cluba« iz Kodanja nobenega političnega pomena, obrnjenega proti nemštva.

Položaj na Kitajskem.

WASHINGTON 29. (K. B.) »Reuter« javlja: Glasov vesti s Kitajskega je položaj tamkaj zelo resen. Državni tajnik Hay je pooblastil poslanika v Pekingu, da si pošlje po stražo pomorščakov v varstvo poslanstva. Tukaj se nihče ne zanaša na kitajsko vojsko.

HAMBURG 30. (K. B.) »Hamb. Börsenhalle« javlja: Semkaj je prispela brzovjavka iz Pekinga, da je vsaki čas pričakovati, da se vzpostavi zveza med Trentsinom in Pekingom. Položaj da se boljša.

PEKING 29. (K. B.) »Reuter« javlja: Nemei in Francozi, ki so osvobodili v Changsintien-u zaprte Belgijsce, so se danes vrnili semkaj z 25 osvobojenimi osebami; med istimi je tudi nekaj žen in otrok.

Vojna v južni Afriki.

Položaj v Johannesburgu.

CAPSTADT 30. (K. B.) Zadnji došleci iz Johannesburga pripovedujejo, da v vseh delih mesta ropajo hiše zasebnikov ter da je zdravstveno stanje v mestu jako zane-marjeno.

Proklamacija Bullerjeva.

NEWCASTLE 29. (K. B.) Proklamacija Bullerjeva javlja, da sedaj korakajo angleške čete skozi Transvaal ter da je vsem prebivalcem ob njihovi poti zagotovljeno vsakovrstno varstvo, ako ostanejo nevtralni. Prebivalstvo jamči z življenjem in svojo lastnino za vsako škodo na železnih in brzovjavah ter za slučaj, če bi se v bližini bivališč godila nasilstva proti Angležem.

Bitka pri Mount-Prospektu.

LONDON 30. (K. B.) »Reuter« javlja iz Newcastle: Pomorski topi v Mount-Prospektu so danes jutro začeli hudo streljati na boerska stališča pri Pogusvany-ju in Laingsneeku. Sovražnik je odgovarjal, a brezuspešno.

MOUNT-PROSPEKT 29. (K. B.) Pozicije Angležev so zelo trdne; isti nadvladujejo Mapibo in Laingsneck. Boerci so sinoči brezuspešno streljali na Angleže. Angleške sprednje straže so imele danes boj na obeh krilih. Angleška baterija je preprečila, da Boerci na hribu ob soteski Botha niso mogli postaviti topov.

Slobodne države Oranje ni več.

LONDON 30. (K. B.) »Reuter« javlja iz Bloemfonteina dne 28. t. m.: Vojni gu-

verner Pretymann je opoldne na trgu svečano prečital proklamacijo Robertsovo, s katero se priklaplja svobodna država Oranje; navzočih je bilo mnogo ljudi. Na trgu je stalo vojaštvo. Proklamacija pravi mej drugim, da se bo država v bodoče imenovala »Oranje River Colonie«. Po prečitani proklamaciji so razvili kraljevsko zastavo.

Lord Salisbury o Transvaalu.

LONDON 30. (K. B.) Lord Salisbury se je v sinočnjem govoru v konservativnem klubu v City podrobno bavil s transvaalskim vprašanjem. Rekel je, da se je krivo tolmačilo njegove besede na banketu v Guild Hall-u dne 9. novembra m. l. o namerah vlade. On da se ni zavezal, da Anglija ne priklopi zemljišč. Takega zagotovila on ni podal ter ni rabil izrazov, iz katerih bi se dalo sklepati na kaj takega. Anglija ni začela vojne z željo, da bi anektirala Transvaal, ampak le v svrhu, da osvobodi angleške podnike zatiranja. Ker je bila Anglija prisiljena v to vojno, bi bila smešna trditve, da se je Anglija zavezala, da ne bo anektirala ozemlja. Anglija je trpela velikanske žrtve, trdno prepričana, da jih ne bo več treba. Vlada hoče preprečiti, da bi se še kdaj ponovila vojna, urojence hoče ščititi ter jih kakor hitro mogoče sprizniti, da bodo vse južnoafriške dežele del britanske države.

Angleži pred Pretorijo.

PRETORIJA 30. (K. B.) »Reuter« javlja: Angleški častniki so v Johannesburgu ter narekujejo pogoje za predajo. Pričakovati je, da bodo Angleži naleteli na odpor. Angleška prednja straža se nahaja na polovici poti med Johannesburgom in Pretorijo. Sestavil se je odbor za vzdrževanje redu. Krüger je v Watervaldovenu.

Položaj v Pretoriji.

LONDON 31. (K. B.) »Daily Mail« javlja večeraj iz Lourenzo Marqueza: Z današnjim vlakom je prišlo nekaj Grkov, ki so trdili, da so bili zadnji zapustili Johannesburg. Rekli so, da so Angleži streljali v vlak ter ga prestrelili; le en del vlaka se je mogel voziti dalje v Pretorijo. Ostali potniki iz Pretorije pravijo, da je Pretorija docela demoralizirana. Vse skuša, da bi na vsak način prešlo kolikor prej do morske obali.

Johannesburg v rokah Angležev.

LONDON 31. (K. B.) »Daily Mail« javlja iz Lourenzo Marqueza: Poveljnik Krause je izročil Johannesburg Robertsu. Posebni dopisnik lista »Daily Mail« brzovjavlja iz Pretorije večeraj predpoldne, da Angleži v dveh urah zasedejo Pretorijo brez odpora. Povsodi vlada mir.

Vojna končana?

LONDON (K. B.) Malone vsi listi so ponatisnili iz »Daily Mail-a« brzovjavko iz Pretorije ter izrazili menenje, da je vojna končana.

Trgovina in promet.

Iz narodnega gospodarstva.

Banke.

(Nadaljevanje.)

Redko se pripeti, da bi ena banka vršila vse kreditne operacije. Odtod imamo razne vrste bančnega poslovanja ter razločujemo z ozirom na kakovost (kvaliteto) njihovih operacij različne vrste bank in sicer 1. trgovinske banke (prave banke); a. depozitne in banke za skonto, b. banke za depozite, skonto in promet (prometne banke); 2. teritorialne banke (instituti, zavodi za kredit): a. za fondovski kredit (t. j. kredit na zemljiščih), b. za agrarni kredit (poljoprivredni kredit); 3. industrijske banke (industrijski obrtni kreditni zavodi): a. za kreditno blago, b. za kredit na premičnine (mobilije).

Trgovinske banke so najvažnejše in najbolj razširjene. One nabavljajo trgovcem prometni (obrotni) kapital s kratkim rokom.

Vsled svojih pasivnih operacij razpolagajo te banke z glavniciami, ki bi sicer bile neplodne, ali vedno (fondi, zakladi v blagajnah), ali pa samo za kratek čas, ko čakajo, da se jih kje uporabi. Te glavnice se izplačujejo: ob upogledu, o predhodnem nazaanilu (n. pr. 15 dni), ali po določenem roku (n. pr. 3 mesece.)

Izposojila trgovinskih (komercialnih) bank so taka, ki se takoj obrestujejo (neposredno plodnosna), ali posredna, t. j. plačujejo se z uslugami, katere dela banka svojemu upniku na blagajni, ali pa so nazadnje brezplodna, zlasti tista, katera banka izplačuje takoj po upogledu.

Najnavadnejše pasivne operacije trgovinskih bank so te-le: 1. depoziti, o katerih iz-

daja banka knjižice, pobotnice (potrdila), blagajniške bone (zapisne), ki se navadno lahko prenašajo (žirirajo); 2. tekoči računi (konti korenti). O teh računih dobiva bančni klient (naročnik) pooblastilo (mandat), ali čeke t. j. naredbe za izplačevanja, katere klient izroča svojemu upniku, a banka sama izplača potem dotično svoto iz gotovine (aktivnosti) klientove v denarju ali v vrednostnih papirjih. To gotovino je klient seveda poprej položil v banki.

Kadar sta upnik in dolžnik istodobno klienta iste banke, se vrši plačevanje s pomočjo tekočih računov: če pa vdobi kdo, ki ni klient dotične banke, ček za izplačanje, izroči ga svoji banki, ki ga uknjiži (registrira) kakor njegov prijemek ter zadolži z banko dolžnikovo in skrbi za to, da vdobi plačilo.

Tako postajajo banke med seboj, upniki in dolžniki za svoto, na katere se glasijo čeki njihovih klientov. —

(Dalje sledi.)

Inozemske pošte na Turškem.

Kakor javljajo iz Soluna, je tamošnji vali, po ukazu iz Carigrada, dovolil, da se angleški poštni urad, katerega so zaprli dne 13. t. m., zopet odprli. Francoski konzul je naznanil valiju v Solunu, da te dni začne poslovati v Solunu tudi francoska pošta.

Dohodki avstrijskih državnih železnic aprila meseca.

Prejemki državnih železnic so znašali aprila meseca v osebnem prometu 5,264.441 K, v prometu z blagom 12,896.191 K, torej skupaj 18,160.632 K. — O tem se je vozilo 5,740.799 oseb in prepeljalo 2,564.166 tonelat tovorov. — Od 1. januarja do 30. aprila t. l. so znašali dohodki 66,448.428 K proti 65,814.409 K v isti dobi lanskega leta, torej za 634.017 K več nego lani.

Tržne cene.

Cene se razumejo na debelo s carino vred.

Kolonijalno blago:

	za 50 kg. v kronah.
Kava: Santos I.	99.—
" II.	92.—
Rio I.	98.—
" II.	93.—
Santos in Rio lavé I.	115.—
" II.	113.—
Laguaira lavé I.	136.—
Laguaira lavé II.	101.—
Maracaibo	107.—
Guatemala	166.—
S. Salvador	108.—
Costarica	141.—
Portorico	156.—
S. Domingo	110.—
Jamaica	99.—
Malabar Plant	166.—
Java W. J. B.	185.—
Moka	152.—
Poper: Singapore	98.—
Penang	93.—
Tellichery	97.—
beli	143.—
Piment	65.—
Sladka skorja: (cimet)	84.—
" electa	88.—
Riž: italijanski	17.50 23.50
Indijski	10.25 15.50
Japonski	15.— 17.—

Južno sadje:

Rožiči	8.50 9.50
Datelji	— 35.—
Smokve: (Calamata) v venci	18.— 19.—
" proste	10.— 11.50
" puljsko (Puglia)	— —
" smirske (v škattjicah)	27.— 32.—
Mandeljni: sladki I. Bari	110.— 111.—
Lešniki: sicilski	— —
" istrski	55.— 56.—
" levantinski olupljeni	78.— —
Suhogrozdje (cibibe): Elemé	27.— 55.—
" Sultanine	36.— 63.—
" iz Perzije	37.— —
" črne Cismé	25.— —
" Morea	27.50 28.—
" Lipari	— —
Pomeranče (zaboj)	4.— 12.—
" Puglia (zaboj)	4.— 12.—
Limone	4.— 10.—
Olje oljkino italijansko I. Bari	81.— 88.—
" albansko	40.— —
" dalmatinsko	42.— 45.—
bombažovo ameriškansko	38.— 40.—
bombaževa angleško	— —
sesamovo	53.— —

V najem.

Dve lepo urejene sobe, vsaka za-se, ena z prostim uhomom se oddajo pri slovenski rodbini. Ulica Farneto št. 12, I. nadstr. Na željo tudi hrana.

OBUVALA!
PEPI KRAŠEVEC
pri cerkvi Sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo)
priporoča svojo
bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke
Poštne naročbe se izvrše v tistem dnevu.
Odpošiljatev je poštnine prostu.
Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter izvrše iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.
Za mnogobrojne naročbe se priporoča
Josip Stantič
čevlj. mojster

Domača obrt!

Velika zaloga raznovrstnega pohištva iz dobrega in osušenega lesa iz tovarne pohištva v Solkanu

Antona Cernigoj

se nahaja v Trstu, Via di Piazza vecchia (Rosario) št. 1. (hiša Marenci) na desni strani cerkve sv. Petra.

Svoji k svojim!

!!Nezaslišano!!

191 predmetov za samo 2. gld. 10 kr.

- 1 krasna pozlačena ura, jamčena tri leta.
- 1 pozlačena verižica.
- 1 krasen etui za smodke.
- 1 fino toaletno obrobiljeno zrealo s pokrivalom.
- 1 notes vezan v angleško platno.
- 1 oprava zapestnih gumbov iz double-zlata I. vrste.
- 1 oprava naprsnih gumbov iz double-zlata I. vrste.
- 1 par uhanov iz double-zlata I. vrste z vdelanimi biseri.
- 1 zelo koristna pisalna oprava.
- 1 toaletno milo prijetne vonjave.
- 72 najboljših jeklenih peres.
- 25 finih pismenih zavitkov.
- 25 pol finega pismenega papirja in 50 koristnih predmetov za gospodinjje.
- Imenovanih 191 krasnih predmetov razpošilja samo za 2 gold. 10 kr. (ura sama stane toliko) švicarska izvozna trrdka

H. SCHEUER, Krakovo

Josefsgasse šte. 46.

Kar ne ugaja, se sprejema nazaj v teku 8 dnij. Ilustrovani ceniki zastoj in franko.

Št. 293

Razglas.

Dne 7. junija t. l. od 10-12 ure predp. se bo vršila v občinski pisarni javna dražba

občinske hiše (stara šola) ležeče na glavnem trgu v Nabrežini. Kličen cena 7000 kron. Ponudniki vložijo 10% varščine. Kdor želi vkupiti imenovano hišo, si jo lahko ogleda vsaki dan do in med dražbo.

Županstvo v Nabrežini
dné 16. maja 1900.

župan: Caharija.

ZALOGA POHIŠTVA IN OGLEDAL

Rafaella Italia

TRST - Via Maicanon št. 1 - TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in sprejemnice, zimmie in peresnic, ogledal in železnih blagajn, po cenah, da se ni bati konkurence.

FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vrednostnih papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni izkaz 2 ¹ / ₄ %	30-dnevni odkaz 2 ¹ / ₄ %
30. " " 3 ¹ / ₄ %	3-mesečni " 2 ¹ / ₄ %
	" " " 2 ¹ / ₂ %

na pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih bankovcih avstrijske veljave, stenoje nove obrestne takse v krepost z dnem 24. junija, 28. junija in odnosno 20. avgusta t. l. po dotičnih objavah.

Okrožni oddel.

v vredn. papirjih 2% na vsako svoto. V napoleonih brez obresti.

Nakaznice

na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropave, Reko kako v Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradee, Sibinj, Inomostu, Czovec, Ljubljano, Linc, Olomcu, Reichenberg, Saaz in Solnograd, brez troškov.

Kupnja in prodaja

bitku 1% provizije.

Inkaso vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.

Predujmi.

Jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente v Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih - provizija po jako umestnih pogojih.

Kreditna pisma na katerokoli mesto.

Vložki v pohrano.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske v italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati ali srebrni denar, - inozemski bankovci itd. po pogodbi.

Kvizdova krepičalna tekočina za konje

8 zlatih, 19 srebrnih kolanj, 30 častnih in zahvalnih diplom.

Cena 1 steklenici kron 2.90.

C. kr. priv. pralna voda za konje.

Rabi se že skoro 40 let v dvornih konjišnicah v večjih vojaških in civilnih hlevih za krepičanje pred z velikimi in po istih, kadar si konj nogo izpahne, e otrpjenosti kit itd. Ista ustosoplja konje v izredne napore pri dirkah. - Pristna je le se zraven stoječo varnostno znamko ter je na prodaj v vseh lekarnah in drogerijah Avstro-Ogerske. Glavno zalogo ima

Fran Ivan Kwizda,

c. kr. avstr. ogerski, kralj. rumunski in knezje bolgarski dvorni zalagatelj.

Okrožno lekarnar, Kornenburg pri Dunaju.

„Delavsko konsumno društvo“ pri Sv. Jakobu priporoča slavn. slov. obč. svojo

„Narodno gostilno“

ulica Concordia št. 1 a vogal ulice Vespucci

Toči izvrstno istrsko in dalmatinsko črno, vipavsko belo vino ter Steinfeldsko pivo I. vrste. Izvrstna kuhinja vedno pripravljena. Za družbe so posebne sobe na razpolago.

Na obilno obiskovanje uljudno vabi Odbor.

Podpisani naznanjam slavnemu občinstvu, da sem odprl

ново podružnico

svoje trgovine z jestvinami

in sicer v ulici Farneto št. 8. V zalogi imam vsakovrstne moke, riž, sladkor, kavo in vsega česar potrebuje hišna gospodinja. V vbilni obisk se toplo priporoča z vsem spoštovanjem udani

Alozij Vesel.

HERA PROMETHEUS

DELNIŠKO DRUŠTVO ZA APNENI OGLJIK IN ACETILENSKI PLIN NA DUNAJU

Izvršuje napeljave za razsvetljavo s plinom in acetilenskim plinom za zasebnike in mesta v kakoršnjih si bodi številih plamenov.

Točno delo z jamčenjem za nepomankljiv učinek.

ŠEST ZLATIH KOLAJN

Zlata kolajna Berlin 1898	Zlata kolajna Budapest 1899
99	Schiedam Haag Monakovo
Vratislava	

Izvršenih 2000 napeljav za zasebnike v vseh delih sveta.

Centralne napeljave v delovanju s približno 15000 plamenov.

Čistilni in sušilni sistem glasom privilegija nemškega cesarstva št. 98.762 in 108.244, ki zadošča najstrožjim zahtevam, se je dejanski uporabil z najodličnejšimi uspehi.

Apneni ogljik najprve vrste, ki daje največ plina, se prodaja po ugodnih cenah.

Glavni zastopnik

za Istro, Goriško, Trentinsko, Dalmacijo, Kranjsko, Italijansko, ter angleško Indijo

EDVARD TURECK V TRSTU.

Dr. Rosa Balsam Praško domače zdravilo

iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače zdravilo vzbuja slast in odvajja lahko. Z redno uporabo istega se prebavljanje krepi in ohrani.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 nvc. po pošti 20 nvc. več.

je staro, najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero varuje in ohrani rane čiste, vnetje in bolečine olajša in hladi.

V pušicah po 35 in 25 nvc., po pošti 6 nvc. več.

Svarilo! Vsi deli embalaže nosijo zraven stoječo, postavno položeno varstveno znamko.

Glavna zaloga:

Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“

Praga, Malastran, ogel Spornerejeve ulice.

Vsakdanje poštno razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v Lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg, P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

Za bolne na želodcu!

Vsakemu, kateri si nakopje želodčne bolezni s prehlajenjem ali s prenapolnjenjem želodca, z življanjem pomankljivih, težko prebavnih, prevročih ali premrzlih jedil ali z nerednim življanjem kakor n. pr.

želodčni katar, želodčni krč, želodčne bolečine, težko prebavljenje ali zasliženje

priporoča se dobro domače zdravilo, katerega izvrstno delovanje, je že izza več let preskušeno. To zdravilo je znano

prebavno in kričistilno sredstvo

Hubert Ullrich-ovo zeliščno vino.

To zeliščno vino je sestavljeno od izvrstnih, zdravilnomočnih zelišč in dobrih vinom, jači in oživlja cel prebavni sistem človeka, ne da bi isto bilo čistilo. Zeliščno vino odstranjuje vse nerednosti in krvnih ceveh, čisti kri vseh pokvarjenih tvarin, ki prevzročajo bolezni in deluje vspešno novo napravo zdrave krvi.

S pravočasno porabo zeliščnega vina zamore se odpraviti želodčne slabosti že v kali. Ne smemo tedaj pozabiti, dati prednost porabi tega vina pred vsimi ostrimi, ter zdravju škodljivimi razjedljivimi sredstvi. Vsi pojavi kakor: glavobol, riganje, rezavica, napenjanje, slabosti z bruhanjem, kateri se pri dolgotrajnih (zastarelih) bolečinah, na želodcu tako radi pojavljajo, odstranjajo se čisto že po enkratnem pitju tega vina.

Zapiranje človeške potrebe in nje neprijetne posledice kakor: stiskanje, ščipanje, bitje srca, nespanje in tudi stramenje krvi v jetrah, vranici in sistemu vratnih živec (haemorrhoidične bolečine), odstranjajo se s zeliščnim vinom bitro in voljno. Zeliščno vino odpravlja vsako neprebavo, podeljuje prebavnemu sistemu povzdigo in odstranja iz želodca in črev z lahkim čistilom človeka vse učredne tvarine.

Mršav in bled pogled človeka, pomanjkanje krvi, oslabljenje

navadne posledice slabe prebave, pomankljivega naraščanja krvi in bolehnega stanja jeter.

Pri popolnem pomankanju volje do jedi, pod neravnem zbeganjem in otočnostjo kakor tudi pogosti glavoboli in nespanje provzročajo večkrat takim bolnikom hiranje.

Zeliščno vino daje oslabeli telesni moči svežo vspodbujajo. Zeliščno vino podeljuje človeku voljo do jedi, pospešuje prebavo in redivo, vspodbuja močno menjavo snovi, pospešuje in izboljšuje tvarjenje krvi, olajšuje razdražene čute in podeljuje bolnikom nove moči in novo življenje. To dokazujejo mnogostevilna priznanja in zahvalna pisma.

Zeliščno vino prodaja se v steklenicah po 1 gld. 50 nvc. in 2 gld. v lekarnah v Trstu, Sezani, Miljah, Kopru, Izoli, Piranu, Trzinu, Ogleju, Červinjanu, Ronkah, Vipavi, Ajdovščini, Postojni, Gradišči, Krmini, Gorici, Umagu, Bujah, Bazetu, Opatiji, na Reki, Krku, Cresu, Malem Lošinju, Labinju, Pazinu, Motovunu, Vižinadi, Staremgradu, Poreču, Rovinju, Vodnjanu, Pulju, Portogruaru, Trevižu, Vidmu, Benetkah itd. kakor tudi v lekarnah po celej Avstro-Ogerske in sosednih deželah.

Tudi razpošiljajo: lekarna v Trstu Piazza grande št. 3 Via Nuova št. 27 in Via del Pesce po 3 ali več steklenice zeliščnega vina po originalni ceni po vsej Avstro-Ogerskej poštnine in zaboja prosto.

Svari se pred ponarejanjem!

Zahteva naj se izrečn Hubert Ullrich-ovo Zeliščno vino.

Moje zeliščno vino ni nikaka skrčvnost, ampak sestoji iz: Malaga vina 450,0, vinskega spirita 100,0, glicerina 100,0, rudečega vina 240,0, jerebičnega soka 150,0, črešnjevega soka 320,0, mane 30,0, koprive, janeža, omanovih korenin, ameriškega lapuha, lečjanovih in kolmežnih korenin vsacega po 10,0. Te tvarine naj se pomešajo.

Prva tržaška tovarna

aparatorov za napravljanje plina acetilena premovana se srebrno kolajno na mejnarodni razstavi v Budimpešti 1899.

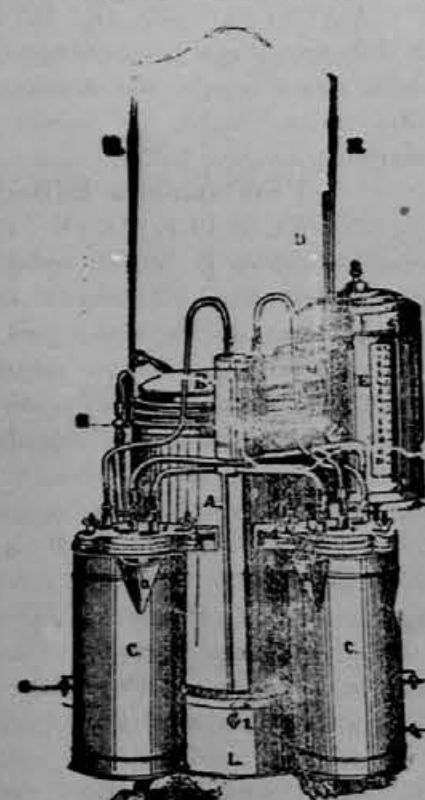
tvrdke ROCCO & C. v ulici Sanità št. 9.

Autorizovani instala terji plina, vode in plina acetilen.

Aparat na acetilne od Josipa Rocca, patentiran v Avstro-Ogerski je absolutno najbolj praktičen in gotov, lahko rabljiv, ne eksplodira, vsprejet od različnih zavovalnih društev. Vsprejemajo se vsakovrstne kompletne naprave za hiše, restavracije, gledališča in mesta pod najugodnejšimi pogoji

Velika zaloga najboljšega apnenega kislica, katerega kilogram daje 300 litr. plina.

Velik izbor svetilnic in pripadkov za razsvetljavo.

SPECIJALITETA: CESTNE SVETILNICE „ACETILEN“

na 1 ali 2 plamena brez dovoda plina (priprave za dvorce [vile]; kijoske in mala mesta).

Vsprejemajo se dela za instalacije in popraviljanje vodovodov.

Pisarna in zaloga ulici Sanità št. 11. (Uhod Via Porporella)

Delavnice v ulici S. Giorgio

Ceniki in prospekti brezplačno in franko.

V najem

se odda v ulici Ereno št. 574, cela hiša obstoječa iz kuhinje in treh sob ali pa 2 kuhinji in 2 sobi. Hiša je oddaljena 10 minut od kampanje Segre. Ponudbe pod Terezina na upravnega našega lista.

MATTONIJEV GLESSHÜBLER

alkalična kislina naravna